То конюх дід Кадикало винен в усьому.

Якось на Перше травня співали біля школи пісень. Дорослі під керівництвом учительки Ольги Маркіянівни. А дітлашня собі окремо, без усякого керівництва. Сиділи на спортмайданчику і, перекрикуючи одне одного, виводили: "Любовь кольцо, а у кольца начала нет и нет конца..." — таку собі непедагогічну для їхнього віку пісню (користувалися тим, що Ольга Маркіянівпа за дорослими співами їхніх пісень не чує). Підійшов дід Кадикало. Стояв, слухав-слухав, а тоді каже:

— Ну й голос у тебе, Федько! Мов єрихонська труба. Бути тобі, брат, солістом. Як Йосип Кобзон або Лев Лещенко. Гроші лопатою загрібатимеш. Колись на "Волзі" повз мене проїдеш і не зупинишся...

Сказав дід, хмикнув у вуса і пішов собі пити пиво.

А слова його лишилися у Федьковій голові.

На другий день по телевізору передавали естрадний концерт. І виступав Лев Лещенко. І так же ж виспівував, так виспівував, і такий же ж він був гарний, що старша Федькова сестра дев'ятикласниця Оксана тільки зітхала, дивлячись на нього закоханими очима.

І Федькові подумалося: "А що?.. Мабуть, непогано бути солістом. Стій собі на естраді і тільки рота роззявляй. Ні тобі алгебри, ні тригонометрії для цього не треба... І Галька з п'ятого "Б" попозітхає тоді — не задиратиме носа..."

Коли концерт закінчився, і Оксана пішла гуляти, і в хаті нікого не було, Федько підійшов до дзеркала, прокашлявся і, стараючись наслідувати манеру співу Льва Лещенка, затягнув:

Летять, ніби чайки, всі дні і ночі

В синю даль, в синю даль…

А серце мені шепоче:

"Кинь печаль, кинь печаль…"

Йому щиро здалося, що співав він не гірше за Лещенка. В усякому разі сам собі він дуже сподобався. І така раптова радість підхопила його на крила, що в животі залоскотало, і він засміявся. Життя враз уявилося веселим святковим карнавалом. І вже бачилося Федькові, як виходить він на сцену у розкльошених білих штанях і мережаній шовковій сорочці. З довгими, аж до плечей, кучерями. В руках мікрофон. А диктор оголошує: "Лауреат міжнародного конкурсу Федір Таратута!.." І зал вибухає оплесками… А в першому ряду сидить учителька Ольга Маркіянівна і розчулено витирає очі й згоряє від сорому, що колись насмілювалася ставити йому двійки з такої непотрібної співакові алгебри… І хтось із залу кидає йому під ноги букет червоних троянд. Ну, звичайно ж, це Галька з п'ятого "Б" класу. Он вона ховається за спинами…

Ех-х-х!.. Як прекрасно живеться на світі співакам-солістам!..

Найвірніший шлях до сцени, звичайно, консерваторія. Але у консерваторію п'ятикласників не беруть. А чекати, поки закінчиш ту школу, — дуже довго.

Лишається одне — самодіяльність. Скільки видатних співаків прийшло з самодіяльності — і Сергій Лемєшев, і Євгенія Мірошниченко…

Але самому пробиватися через самодіяльність якось воно не… не той.

Ансамбль!.. От що треба!

Гуртом завжди легше. І не так страшно.

Федька охопила рішучість…

Олесь, Сашуня, Карпо і Люсик чекали його, щоб іти в стайню — піонери їхнього загону взяли шефство над кіньми.

— Хлопці! — підбігаючи, вигукнув Федько. — У мене ідея!

— Яка? — спитав Олесь.

— Геніальна!.. Ми організовуємо ансамбль!

— Що? — перезирнулися Карпо й Сашуня.

— Який? — здивовано наморщив лоба Люсик.

— Ансамбль пісні. На зразок грузинського "Ореро", білоруських "Піснярів" абощо.

— Тю! — Карпо й Сашуня знову перезирнулися.

— Так це ж треба бути музикантами, грати на різних інструментах, — сказав Олесь.

— А ми ж тільки на пузі вміємо, — хихикнув Люсик і забарабанив себе по животу.

— Слабаки! Навчимося! — незворушно промовив Федько. — А поки що можна й без інструментів. Як наш український "Явір". Головне — співати!

— Так ми ж і співати не… — почав Олесь, та Федько його перебив:

— Мовчи! За всіх не розписуйся! Співатиму я. А ви будете підхоплювати. Ану гайда у ліс на тренування… тобто репетицію.

— А як же коні? — перезирнулися Карпо й Сашуня.

— Обійдуться. Без нас жили й далі проживуть.

— Та ну… — почав Олесь, та Федько знову його перебив:

— Цить! По шиї хочеш? Розбалакався! Ану гайда!

І хлопці слухняно гайнули за Федьком.

Федько був у них верховода. Він найдужчий у класі і може однією лівою побороти будь-кого.

По дорозі до лісу Федько малював хлопцям захоплюючі картини майбутнього життя ансамблю:

— На гастролі поїдемо. По Україні. Потім по республіках. А тоді й за кордон…

Недовірливі спершу хлопці потроху запалювалися ідеєю.

— А що? Самодіяльні ансамблі теж їздять. Я знаю, — підхопив Люсик.

— Навіть шкільні! У мене двоюрідна сестра з шкільним хором їздила у Таллін, — докинув Сашуня.

— Ага, — підтвердив Карпо.

— От побачите, як ми утнемо, от побачите!.. На пластинку запишемось. На магнітофон! — вигукував Федько, вже ніжно обіймаючи

за плечі Олеся, який ще хмурився (він був самолюбний і важче, ніж інші хлопці, переносив командирською тон Федька).

Резонанс у лісі був прекрасний — як у концертному залі. Височенні щоглові сосни стояли немов колони, і це ще більше підсилювало враження концертного залу.

І, може, через той резонанс перша репетиція всім сподобалася.

Федько гучно заспівував, хлопці дружно підхоплювали, і пісня злітала над соснами аж до хмар. Все лісове птаство замовкло і тільки з трепетом слухало.

Поверталися з лісу збуджені і веселі.

Ансамбль вирішили назвати "Орбіта" (сучасно і оригінально).

... Кобила Муська на естраді виступати не збиралася. Вона була звичайна собі кобила, руда, з білою лисиною і сонними кобилячими очима. Немолода й похнюплена. Де їй було розуміти Федька, свого шефа!..

А він, після того, як вирішив стати солістом, кобилу Муську просто зненавидів. Шкребти, чистити кобилу, прибирати після неї кінські яблука тепер здавалося йому вкрай образливим для його високого покликання.

— У-у, шкапа! Щоб тебе грім убив! — зціпивши зуби, шипів він, пораючись біля неї. — Ану поверни! Ану! — і він із злістю копав її ногою. Кобила тільки пересмикувала шкірою і позирала на нього сонним оком.

Репетиції ансамблю "Орбіта" тривали. Правда, одностайного захоплення, як під час першої репетиції, вже не було. Треба вам сказати, що голос у Федька справді був гучний.

Але, чесно кажучи, досить противний. Бо не було у Федька ні слуху доладущого, ні так званої музикальності. І Федько не стільки співав, скільки, вибачте, кричав, горлопанив. А хлопців між тим весь час поправляв і командував:

— Не так! Не так! Голосніше! Не туди тягнете! Куди потягли?! Не так! Спочатку! Все спочатку! Ледарі! Сачки! На гастролі хочете, а співаєте, як воли на ревищі.

Хлопці тільки перезиралися і зітхали.

Дев'ятого травня на День Перемоги у сусідньому селі, де було правління колгоспу і клуб, відбувався великий концерт самодіяльності. Федько із своїм ансамблем, звичайно, не міг пропустити цього концерту.

Село було далеченько, кілометрів сім.

— Ну, гаразд уже!.. Запрягайте Муську та їдьте, — милостиво сказав дід Кадикало. — Тільки ж глядіть, обережно. Воза мені у канаву не перекиньте.

… Концерт Федькові не сподобався.

— Хіба то концерт! Хіба то солісти!.. Слабаки! Ота, що "Солов'я" співала! Га? Дзижчала ж, як циркулярка. А той, ідо "Ой вербо!.." Тільки губами плямкав. Ми б хіба ж так заспівали.

Хлопці стримано мовчали. Їм не хотілося сперечатись. Кобила Муська теж мовчала. Кобила Муська концерту не бачила. Повертались додому поночі.

— Ой, вербо-вербо… — щосили затягнув Федько.

— … де-ге ж ти зросла!.. — не дуже охоче підтягли хлопці.

Та потроху розспівалися. Нудно їхати мовчки.

І як почали з "Ой вербо!", так і продовжували співати отих, що починалися на "Ой" — "Ой не світи, місяченьку", "Ой цветет калина", "Ой наступала та чорна хмара", "Ой не шуми, луже" і т. д.

Федько сидів, звісивши ноги, по один бік воза, хлопці спинами до нього — по другий.

Кобила Муська на ходу пряла вухами — не любила вона крику.

Нарешті хлопці захрипли й примовкли.

Федько сидів, метляючи ногами. І раптом нога його попала між колесом і возом.

— Ой, нога! — закричав Федько.

— Ой, нога-нога! — дружно підхопили за спиною в нього хлопці. Вони думали, що він затягнув нову пісню.

— Ой, болить! — знову закричав Федько.

— Ой, болить-болить! — знову дружно підхопили хлопці. Вони ж звикли, що Федько не співає, а кричить.

Ще б трохи, і, може, лишився б Федько калікою на все життя. Від розгубленості і болю він забув, як зупиняють коней.

Але кобила Муська була доброю і розумною кобилою. Вона серцем відчула, що тут діється щось не те. І сама спинилася…

Ансамбль "Орбіта" так і не виїхав на гастролі. Він припинив своє існування.

Хтозна, про що думає тепер кобила Муська у той час, як шеф Федько Таратута старанно розчісує їй гриву і вибирає з хвоста реп'яхи.

Вона дрімає, похиливши голову, і тільки раз у раз здригається.

Може, вона думає про те, що справжній верховода мусить бути не лише дужим, а ще й добрим і благородним.

А може, їй просто сниться, що вона виступає на естраді.

Хтозна.

Ніхто не знає, про що думають старі розумні коні…